

1) Identificació del marc i justificació

a) Marc Normatiu

- *Convenció Sobre els Drets dels Infants:*

Article 2

1. Els Estats membres han de respectar els drets enunciats en aquesta convenció i assegurar-los a tots els infants sota la seva jurisdicció sense cap mena de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, **la posició econòmica**, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, dels seus pares, o dels seus tutors legals.

Article 18

1. Els Estats membres han d'esmerçar els seus millors esforços a assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant. **Els pares o, si falten, els tutors legals, tenen la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament de l'infant.** Llur preocupació fonamental ha de ser l'interès primordial de l'infant.

2. Amb la finalitat de promoure i garantir els drets enunciats en aquesta Convenció, **els Estats membres han de donar l'ajut oportú als pares i tutors perquè puguin acomplir les seves responsabilitats d'educar l'infant** i han d'assegurar la creació d'institucions, equipaments i serveis per a l'atenció dels infants.

Article 27

1. Els Estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

2. Els pares o altres persones responsables de l'infant tenen l'obligació primordial d'assegurar, dins de les seves possibilitats econòmiques, les condicions de vida necessàries per al desenvolupament de l'infant.

3. Els Estats membres, d'acord amb les condicions nacionals i segons els seus mitjans, **han de prendre les mesures apropiades per ajudar els pares i les altres persones responsables de l'infant a fer efectiu aquest dret** i, en cas de necessitat, han de donar ajut material i programes de suport, principalment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge.

Article 28

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a l'educació, i amb l'objectiu d'aconseguir aquest dret progressivament i basant-se en la igualtat d'oportunitats, especialment han de:

- a) Implantar **l'ensenyament primari obligatori i gratuït** per a tothom;
- b) Fomentar el desenvolupament de formes diferents de **l'ensenyament secundari**, inclòs l'ensenyament general i el professional, i posar-lo a l'abast de tots els infants prenent les mesures pertinents, com ara **implantat l'ensenyament gratuït i oferint ajut econòmic en cas de necessitat**.

- ***Llei Drets i Oportunitats de la Infància.***

Article 9

No- discriminació

1. Els poders públics han de garantir el principi d'igualtat i eliminar qualsevol discriminació a infants o adolescents per raó de raça, sexe, idioma, religió, opinió política o d'una altra índole, origen nacional, ètnic o social, **posició econòmica**, condicions físiques, psíquiques o sensorials, estat de salut, naixement, orientació sexual o **qualsevol altra condició personal o de llurs progenitors** o representants legals.

Article 15

Prioritat pressupostària

1. Els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, han de donar prioritat en llurs pressupostos a les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració, lleure i prevenció dels infants i els adolescents.

2. Els poders públics han d'adoptar amb caràcter urgent les mesures necessàries per a evitar que el contingut essencial dels drets dels infants i els adolescents resti afectat per la manca de recursos adaptats a llurs necessitats.

3. Les prestacions de serveis i econòmiques necessàries per a complir les mesures de protecció dels infants o els adolescents en situació de risc o desemparament tenen el caràcter de prestacions garantides als efectes establerts per la Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials.

Article 37

3. **Les administracions públiques han de vetllar** per la protecció dels infants i els adolescents en el cas de mal ús de la potestat parental, tutelar o de la guarda, i també perquè els pares, els titulars de la tutela o els que en tenen la guarda disposin de les oportunitats i dels mitjans d'informació i formació adequats per a ajudar-los a complir llurs responsabilitats envers els infants i adolescents. Igualment, **han de posar especial atenció en les necessitats dels infants i adolescents de famílies monoparentals i en l'àmbit de famílies pertanyents als grups menys afavorits o que viuen en situació de pobresa**.

4. Les administracions públiques han de fer extensibles als titulars de la tutela o de la guarda els sistemes de prestacions socials adreçats als progenitors, per tal d'afavorir el compliment de llurs responsabilitats. Així mateix, han d'assessorar-los en situacions de crisi familiar, en el marc establert per la legislació de Catalunya relativa a serveis socials.

Article 57

3. Les administracions han d'afavorir i fomentar l'educació en el lleure i donar suport a la xarxa d'entitats socials, i n'han de fomentar la igualtat d'accés dels infants i els adolescents.

Seria convenient no quedar-nos encallats només en el que és el tema estrictament econòmic, pensar també en que el tema econòmic afecta també al desenvolupament de l'infant: educació (material escolar, menjador, etc), salut (ulleres, dental, alimentació, etc), educació en el lleure (activitats extraescolars, estiu, activitats de cap de setmana, etc). En aquesta línia demanem al grup que feu aportacions que creieu que són importants en aquest aspecte, fent arribar a la secretaria els continguts legislatius o normatius dels que tingueu coneixement.

b) Marc Quantitatiu

1. La taxa de risc a la pobresa infantil¹ a Catalunya s'ha disparat en els darrers anys, passant del 17,6% al 23,4% entre 2008 i 2009, situant-se a la cua de les dades conegudes de la Unió Europea.
2. L'exclusió educativa: la privació econòmica no és el principal factor condicionant en l'assoliment educatiu. Hi ha altres factors determinants (capital social i cultural de les famílies, el nivell educatiu dels pares i les mares, etc.) però sovint estan correlacionats amb un baix nivell d'ingressos a la llar.
3. Durant quatre anys, del 2006 al 2010, observem que el 50% dels infants que viuen en llars pobres ha repetit curs alguna vegada i només ho ha fet el 30% dels que habiten en llars no pobres.
4. El dret a la salut, en termes generals, el infants el tenen garantit. No obstant això, en termes específics, existeix una prevalença més alta a patir malalties i de manera més freqüents la població amb menys recursos. Uns exemples: l'obesitat infantil, que segons les dades és del 17% en les llars pobres envers el 10% de les llars no pobres; o els problemes de salut mental que tenen més prevalença en famílies amb una situació socioeconòmica desfavorable. Aquestes malalties requereixen atenció sanitària especialitzada, i aquest sistema d'atenció mèdica presenta moltes mancances que dificulten el seu accés i no garanteix una assistència de qualitat. És així que, aquestes famílies es troben amb una doble exclusió derivada de les desigualtats en la salut i de l'accés a serveis.
5. L'exclusió residencial i familiar: segons l'estructura de la llar, el risc de pobresa varia. L'any 2009, la pobresa infantil es va concentrar sobretot en famílies monoparentals,

¹ **Taxa de risc a la pobresa:** percentatge de persones que estan per sota del llindar de risc a la pobresa. El llindar de risc a la pobresa es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de les persones. L'any 2009 el llindar de risc a la pobresa a Catalunya era de 8.992 euros/anys en una llar d'una sola persona i de 18.883 euros/anys en una llar de 2 adults i 2 infants. Més informació: [<http://www.idescat.cat/dequavi/Dequavi?TC=333&V0=6&V1=18>]

amb una taxa de pobresa del 40,9%, i en famílies nombroses amb una taxa del 60,3%. Per altra banda, totes aquelles famílies que no gaudeixen d'habitatge en propietat estan més exposades al risc de pobresa, i majoritàriament l'habitatge de lloguer es concentra en llars pobres. Una de cada tres famílies que viuen en llars pobres es veuen obligades a destinar una elevada part de les seves rendes (més del 30%) a l'habitatge (pagament del lloguer o l'hipoteca).

2) Que s'està fent a Catalunya?

- a) Mentre que les transferències socials redueixen, en el conjunt de les seves accions, en un 70% la pobresa en la gent gran, només ho fan en un 20% en la pobresa infantil, donat que moltes vegades l'ús de les ajudes s'adreça a cobrir necessitats bàsiques de les famílies. En altres països europeus, en canvi, el seu impacte reductor és major. A Suècia, per exemple, és del 70% pel que fa a la reducció de pobresa infantil, i del 85% pel que fa a la reducció de la pobresa de gent gran.
- b) Pla Inclusió: identificar quines actuacions aborden l'atenció a la infància.
- c) Atenció a la infància en risc a nivell preventiu: Centres Oberts, Esplais Diaris, etc.
- d) Educació: Suport a l'escolarització (Plans d'Entorn), beques de menjador:
- e) Proinfància. Una proposta de lluita contra la pobresa des de la societat civil. El 44,8% de les llars barcelonines que reben aquestes ajudes tenen tots els adults a l'atur.
- f) Accions que es duen a terme des de les entitats socials per afrontar la pobresa s'adrecen a la millora de la formació i la inserció laboral de les persones en atur, programes d'ajuda i cobertura de les necessitats bàsiques de les persones i famílies més vulnerables i afectades per la crisi, etc.
- g) Memòria Conselleria d'Acció Social Generalitat (2009).
Infància
 - Pla director d'infància i adolescència 2010-2013
 - Xarxa de recursos atenció joves tutelats i ex tutelats (5,5 milions euros; 545 nois/es)
 - Prestacions econòmiques joves ex- tutelats (2 milions euros)
 - Acol·liment familiar (147 infants en famílies col·laboradores, i 47 nous acolliments)
 - Infants en mesures de protecció (7.845 nois/noies)
 - Programa de menors no acompanyats (11,5 milions euros)Família
 - Ajuts i prestacions a famílies amb infants a càrrec i creació títol família monoparental (ajuts 0-3 anys, monoparentals i nombroses, i altres menors): 192,2 milions euros
 - Formació (Créixer amb tu i Aprendre amb tu: 16.200 beneficiaris)

3) Identificació dels temes crítics

- a) Garantia dels ingressos mínims a les famílies per tenir cura dels fills. (salari social)
- b) Suport a les famílies per a dotar-les de les habilitats parentals òptimes per la cura i educació dels fills/es-
- c) Conciliació de la vida familiar i laboral, en les famílies que tenen pocs recursos ja que passen moltes fora en treballs precaris.
- d) Educació de 0 a 3 anys gratuïta pot suposar un pas important en la prevenció de la pobresa.
- e) Garantia de l'accés a l'educació (en sentit ampli) i de poder-la exercir amb qualitat.

- f) El fracàs escolar cal abordar-lo amb accions preventives i des d'etapes molt inicials, de 0-6 i 6-12, per tal que siguin eficaces.
- g) Poder garantir l'accés a la cultura i el lleure en igualtat de condicions per a tota la infància.
- h) Reforç dels mecanismes de prevenció i intervenció.
- i) Garantir un habitatge digne a totes les famílies amb infants.
- j) Vetllat i atendre les situacions amb problemàtica de Salut Mental
- k) Atenció a la diversitat cultural i funcional

4) Propostes de millora

- a) Prestació econòmica garantida per a les famílies amb infants a càrrec.
- b) Espais d'atenció a les famílies, especialment les que estan en situació de pobresa, per treballar les habilitats parentals, els suport psicològic, la prevenció del deteriorament en la salut mental, etc
- c) Recursos de caràcter diürn adreçats a la unitat familiar per la prevenció i tractament de les competències parentals i l'atenció i cura dels seus fills i filles.
- d) Pensions de manutenció impagades en els casos de separació dels pares.
- e) Atenció als infants en situació de maltractament.
- f) Atenció als adolescents de 14 a 18 en formació prelaboral i laboral.
- g) Garantir els recursos mínims per a fer una escolarització de qualitat. (beques de material, beques menjador, etc).
- h) Impuls a l'educació i atenció als infants de 0 a 3 anys.
- i) Promoure accions per prevenir el fracàs escolar: accions de reforç escolar, atenció a la diversitat tenint present el que necessita cada infant.
- j) Prevenir les situacions de risc social. Promoure els Centres Oberts.
- k) Garantir l'accés al lleure i la cultura. Esplais diaris gratuïts, beques per activitats extraescolar i de vacances.
- l) Potenciar l'accés a un habitatge en condicions, i amb un cost equilibrat segons el nivell de vida.